

Öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Alma Durumlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi

Examination of Teacher's Opinions on the Situation of Students' Pre-School Education

Yazar(lar)

Resul ÜSTÜNTAŞ

Bahşiler Köyü TYSD Atatürk İlkokulu/Eğil/Diyarbakır/TÜRKİYE
bahsilerilkokulu@gmail.com

Fevzi ACAR

Bismil Anadolu Lisesi/Bismil/Diyarbakır/TÜRKİYE
fevziacar@hotmail.com

Hilal ALBAYRAK

Bahşiler tysd (Türkiye yardımseverler derneği)Atatürk ilkokulu/Eğil/Diyarbakır/TÜRKİYE
hilalalbayrak21@gmail.com

Ali Kemal KAYA

Ahmet Ece İmam Hatip Ortaokulu/Eğil/Diyarbakır/TÜRKİYE
alikemalkaya420@gmail.com

Yayın Bilgisi

Çalışma Türü: Araştırma makalesi

Geliş Tarihi:10 Aralık 2021

Kabul Tarihi:28 Aralık 2021

Cilt-Sayı:2(3)

Atf

Üstüntaş, R., Acar, F., Albayrak, H. ve Kaya, A. K. (2021). Öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Alma Durumlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi, *Cihanşümül Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 106- 122.

Öz

Bu araştırma öğrencilerin okul öncesi eğitim alma durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada olgu bilim deseni yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Diyarbakır ili merkez dört ilçesine bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 20 öğretmeninden oluşmaktadır. Öğretmenler tesadüfi yöntemle seçilmiş olup gönüllülük esasına göre görüşme formu uygulanmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda öğretmenler, okulöncesi eğitimin özellikle öğrencilerin kendini ifade etme yeteneğini geliştirdiği, akranları ile daha kolay iletişime geçtiği, sosyalleştiği, böylece gerek sosyal olarak gerekse akademik anlamda doyum sağladığı ifade edilmiştir. Aynı zamanda öğretmenler, okul öncesi eğitimi almış çocukların adapte konusunda okul öncesi eğitimi almamış çocuklara nazaran çok ciddi farklar olduğunu, bilişsel, dil gelişimi, öz bakım becerileri, motor becerilerin gelişimine olumlu etkiler sağladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Eğitim Kurumları, Öğrenci, Öğretmen görüşleri

Abstract

This research aims to determine the opinions of the teachers about the pre-school education status of the students. Phenomenological design method was used in the study. The study group of the research consists of 20 teachers working in public primary schools in the four districts of Diyarbakır province in the 2020-2021 academic year. The teachers were chosen by random method and the interview form was applied on a voluntary basis.

As a result of the study, teachers stated that preschool education especially improves students' ability to express themselves, communicates more easily with their peers, becomes socialized, and thus provides satisfaction both socially and academically. At the same time, it has been observed that the teachers, who have received pre-school education, have very serious differences in adaptation compared to the children who have not received pre-school education, and it has positive effects on the development of cognitive, language development, self-care skills and motor skills.

Keywords: Early Childhood Education, Preschool, Student, Teacher opinions

1. GİRİŞ

Gelişen ve değişen dünyamızda eğitimin önemini gün geçtikçe daha iyi anlaşılmakta ve eğitime yönelim artmaktadır (Yuvacı ve Dağlıoğlu, 2018). Bu değişim ile birlikte ebeveynlerin eğitime bakış açısı daha olumlu olmakla beraber verdikleri önemde artmaktadır (Çetinkaya, 2006). Doğal olarak eğitimin önemi aileler arasında artmasıyla eğitim yaşı gün geçtikçe düşmektedir (Oğuzkan ve Oral, 1997). Bu yaş düşüşü ile birlikte okul öncesi eğitim yaygınlaşmıştır. Okul öncesi eğitim anne karnında başlayarak zorunlu eğitime kadar devam eden bir süreçtir. Aynı zamanda çocuğun gelişimine ve farklılıklarına katkıda bulunan ebeveynlerin veya öğretmenler tarafından uygulanan eğitimidir (Sönmez ve Seyhan, 2016). Ülkemizde okul öncesi eğitim ilk etapta ebeveynlerin sorumluluğu altında iken daha sonra eğitime verilen önemin artmasıyla 1923 yılından 2020 yılına kadar Milli Eğitim Bakanlığının okul öncesi eğitim politikaları ile önemi artmış tüm bununla beraber ebeveynler milli eğitim kurumlarına yönelmişlerdir. Okul öncesi eğitim, çocuğun bütünsel gelişimine katkı sağlamaktadır (Ardıç Ünüvar, 2011). Okul öncesi eğitim bilişsel, dil gelişimi, öz bakım becerileri ve motor becerileri gibi birçok doyum sağlamaktadır (Başali 2008). Okul öncesi eğitimi almış çocuklar sosyal ve bilişsel yönden geliştiği için öz güven sahibi olarak kendini ifade etmektedir (Güler ve Çapri, 2019). Okul öncesi eğitimi alan çocuklar almayan diğer yaşlıtlarına göre özgüven, dil gelişimi, sosyal ve bilişsel yönden kendilerini ifade etme ve aynı zamanda fiziksel zihinsel ve psikometri becerilerini daha çabuk kazanmaktadır (Öztürk, 1995). Aynı zamanda okul öncesi eğitimi çocuğa model olarak dil gelişimine katkı sunar, dilini doğru kullanmasına yardım eder ve tekerlemeler, şarkılar öğreterek bunu kalıcı hale getirmesini sağlamaktadır. Dil gelişiminin yanında ince motor gelişimini de birtakım oyunlar oynayarak veya spor yaparak kazanmaya çalışır. Aynı şekilde sağlıklı bir şekilde öz bakım becerileri kazanmasını da sağlamaktadır. Çocukların yaşlıtlarıyla ilişki kurmasında denge kurmasına yardımcı olur.

Bu açılardan bakıldığında da okul öncesi eğitimi alan çocuklarda birden çok katkısının olduğu söylenebilir (Kardeş, 2014). Okul öncesi dönem, çocuğun her açıdan gelişimini hızlı bir şekilde oluştuğu yıllar olduğuna göre sağlıklı bir bireyin yetişmesi de ancak planlı, doğru eğitim ve belli bir program çerçevesinde gerçekleşmektedir (Yavuzer, 2011). Böylece gelişen ve değişen dünyamızda daha sağlıklı birey yetişmesi açısından çocukların erken yaşlarda eğitim alması önem arz etmektedir (Ardıç Ünüvar, 2011).

Dolayısıyla okul öncesi eğitim, çocukların akademik ve sosyal açıdan gelişimlerini destelemektedir. Sağladığı fayda önemli derece de olduğu bilinmekte ise de alanyazında konu ile alakalı çalışmaların sınırlı oluşu çalışmanın önemini göstermektedir. Buradan hareketle bu çalışma, ilkokul öğrencilerinin okul öncesi eğitim alma durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek alanyazına katkı sağlayacaktır. Bu araştırma amacı ilkokul öğrencilerinin okul öncesi eğitim alma durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlenmesidir. Bu genel amaca bağlı olarak aşağıdaki maddeler ile öğretmen görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda öğretmen görüşleri;

1. Okul öncesi eğitim alma, öğrencilerin uyum süreçlerini ve düzeylerini ne yönde etkilemektedir?
2. Okul öncesi eğitim, çocukların sosyalleşme süreçlerini düzeylerini etkilemekte midir? Sizce nasıl etkilemektedir?
3. Okul öncesi eğitim alma öğrencilerin akademik başarılarını ne yönde etkilenmektedir?

4. Okul öncesi eğitim, dil gelişimini ve becerilerini ne yönde etkilemektedir?
5. Okul öncesi eğitim, öğrenciler arasında öz güven ve öz yeterlik algı ve davranışlarını ne yönde etkilemektedir?
6. Okul öncesi eğitim alan ve okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin okuldaki durumları ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
7. Okul öncesi almış ve almamış öğrenciler arasındaki farklar sizce niçin oluşmaktadır?

Sonuç olarak bu araştırma okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocuklarla devam etmeyen çocuklar arasındaki farkı ortaya koymak, böylelikle okul öncesi eğitiminin diğer eğitim kademelerine olan faydasını vurgulamak açısından önemlidir. Bu kapsamda eğitim sürecinde ülkemizde okul öncesi eğitimin işlevsel hale getirilmesi, kalite ve verimin artırılması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Araştırma öğrencilerin okul öncesi eğitim alma durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmeyi amaçlayan nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma tekniklerinin öne çıkan özellikleri doğal ortama duyarlılık sağlaması, araştırmacının katılımcı rolü olması, bütüncül bir yaklaşıma sahip olması, algıların ortaya konmasını sağlaması, araştırma deseninde esnekliği olması ve tümevarımcı bir analize sahip olmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Miles ve Huberman (1994)'e göre veri analiz süreci üç ana bölümden oluşur: a) "*Verinin işlenmesi,*" b) "*Verinin görsel hale getirilmesi,*" c) "*Yorumlama, karşılaştırma ve teyit etme.*" İçerik analizi ise dört aşamada yapılır: a) Verilerin kodlanması, b) Temaların bulunması, c) Kodların ve temaların düzenlenmesi, d) Bulguların tanımlanması ve yorumlanması. Nitel verilerin analizi konusunda farklı yaklaşımlar olmakla birlikte, uygulamalarda temel olarak verilerin ortaya çıkarılması ve temalandırılması konusunda görüşler birleşmektedir. Bu çalışmada öğrencilerin okul öncesi eğitim alma durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymayı amaçlandığı için nitel araştırma desenlerinden durum çalışması tercih edilmiştir. Durum çalışması, güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan ve durumları çok yönlü, sistemli ve derinlemesine inceleyen görgül bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 277).

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış ve yönlendirici olmayan görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu tekniğin kullanılmasının nedeni araştırmanın amacına uygun olarak, görüşülen araştırmacıların tecrübelerinden faydalanarak onun iç dünyasını ortaya çıkarmaktır (Patton, 2002). Görüşme formunda yedi tane soru yer almaktadır. Araştırmada kullanılan görüşme maddeleri araştırmacılar tarafından ilgili alan yazının taraması yapılarak hazırlanmış ve üç uzman tarafından kapsam geçerliliği gözden geçirilerek oluşturulmuştur.

2.3. Araştırmanın Çalışma Grubu

Diyarbakır ili merkez dört ilçesine bağlı resmî ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 20 öğretmenden oluşmaktadır. "Araştırmada nitel araştırma yöntemine uygun amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği kullanılmıştır" (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 108). Araştırmaya katılan öğretmenlerin; cinsiyet, çalıştığı okul

türü ve mesleki kıdem değişkenlerine göre yüzde ve frekans değerleri ve bunlara yönelik açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Kişisel Özellikleri

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Erkek	8	40,0
	Kadın	12	60,0
Eğitim Durumu	Lisans	16	80,0
	Lisansüstü	4	20,0
Mesleki Kıdeminiz	1 ve 5 Yıl	14	70,0
	6 ve 10 Yıl	4	20,0
	11-15 Yıl Arası	2	10,0

Çalışma grubundaki öğretmenlerin 40'ı (%40,0) erkek, 12'si (%60,0) kadınlardan oluşmaktadır. Ankete katılanların eğitim durumu değerlendirildiğinde 16'sı (%80,0) lisans 4'ü (%20,0) ise lisansüstü mezundur. Çalışmaya katılanların 14'ü (%70,0) 1 ve 5 yıl, 4'ü (%20,0) 6 ve 10 yıl 2'si (%10,0) 11-15 yıl mesleki kıdeme sahiptir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri Diyarbakır ili merkez dört ilçesine bağlı resmî ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 20 öğretmene uygulanan görüşme formuyla elde edilmiştir. Öğretmenler görüşme formlarına düşüncelerini yazılı olarak aktarmışlardır. Daha sonra bu formlar araştırmacı tarafından, olduğu gibi bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu formlar üzerinden gerekli kodlamalar yapılmıştır. Elde edilen bu verilerin analizinde ise betimsel ve içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırma verilerinin sunumunda katılımcılara verilen kodlardan yararlanılmış ve bazı görüşlerden doğrudan alıntılar yapılarak yorumlar desteklenmiştir. Bu çalışmada kodların ve kategorilerin elde edildiği öğretmenlerin görüşlerinden bire bir alıntı yapılarak 'geçerlilik' sağlanmıştır. Veri seti okunarak anlamlı birimler bulunmuş, kodlamalar yapılmış ve geçici temalar oluşturulmuştur. Temalar elde edilen veriler sonucunda oluşturulmuştur. Kavramsal kodlama da görüşülen bireylerden elde edilen verilere dayanılarak yapılmıştır. Belirlenen kodlar daha sonra bu temalara göre düzenlenmiştir. Bu aşamadan sonra veriler tekrar bu tema ve kodlara göre düzenlenmiş ve kesinleştirilmiştir. Veri analizinin son aşamasında ise elde edilen bulgular açıklanmış, yorumlar ve sonuçlar sunulmuştur.

3. BULGULAR, YORUM ve TARTIŞMA

Bu bölümde alt amaçlara göre araştırma bulgularına yer verilmiştir.

İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 2. Okul öncesi eğitim alma, öğrencilerin uyum süreçlerini ve düzeylerini etkileme durumu

	f
1 Okul öncesi eğitim almaları önemlidir (Ö1, Ö2, Ö3, Ö6, Ö4, Ö5)	5
2 Örgün eğitimde yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlar (Ö10, Ö18)	2
3 Okul öncesi eğitim almayan öğrenciler ilkokulda uyumu zorlaşır (Ö9, Ö10, Ö7, Ö8, Ö20)	4
4 Sosyal, duygusal ve bedensel olarak okula hazırlar (Ö12, Ö11, Ö12, Ö13)	4
5 Donanımlı olmasını sağlar (Ö9, Ö6, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18)	6

Görüşme yapılan öğretmenlerin tamamı okul öncesi eğitim alma, öğrencilerin uyum süreçlerini ve düzeylerini olumlu bulmuşlar, okul öncesi eğitim almayan öğrencilere nazaran çok daha verimli olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılara göre okul öncesi eğitimin yapılması, eğitimin niteliğini ve verimliliğini arttırmaktadır. Okul öncesi eğitim, birçok acıdan olanak tanınması açısından olumlu yönleri ile ilgili olarak katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda Tablo 2 oluşturulmuştur. Buna ilave olarak katılımcılar özellikle eğitimde fırsat eşitliğine hizmet ettiğini, okul öncesi eğitimi verilen öğrencilerde donanımın daha kalıcı ve verimli olduğunu belirtmişlerdir.

Okul öncesi eğitim alma, öğrencilerin uyum süreçlerini ve düzeylerini ne yönde etkilemektedir? Sorusuna ilişkin öğretmen ifadelerinden bazıları aşağıdaki gibidir.

Okul öncesi eğitim öğrencilerin hazırbulunuşluğuna olumlu etki yapar. Öğrencilerin bazı kavramları bilmesi ve bazı becerilere sahip olması ilkokulda onu daha uyumlu hâle getirir (Ö1).

Okul öncesi eğitim alma, öğrencilerin uyum süreçlerini olumlu yönde etkiler. Okul öncesi eğitim çocukların belirli bir alt yapı ile donatılmış olarak yetişmesi onların düzeylerini de olumlu etkiler. Eğitimde meslek süreci okul öncesinde başlar. Bu yüzden okul öncesi süreç önemlidir (Ö2).

İnsanlar bir ortama girdiklerinde ilk önce yabancılik çekmektedirler. Ortama erken alışan kişi ortama daha erken uyum sağlamaktadır. Okul öncesine devam eden çocuk da eğitim ortamına daha fazla uyum sağlayacaktır (Ö3).

Evet, etkiliyor çocuk aile ortamından farklı bir ortama geçiyor bu da gelişiminin bütün alanlarını etkiliyor (Ö8).

Okula akranlarına göre daha erken alışıyorlar. Velileri yanında olmadan sınıfta duruyorlar (Ö11).

Okul ortamını bilen öğrenci ile bilmeyen öğrenci arasında tabii ki ciddi bir fark vardır. Okul öncesi eğitimi alan bir öğrenci oryantasyon konusunda daha fazla uyum sağlar. Bundan dolayı okul öncesi eğitimi şarttır (Ö12).

Okul öncesi eğitimde öğrenciler bulunduğu ortama uyum sağlayabilmeleri için bazı etkinlikler yapılır. Okul öncesinde öğrenci uyum sorununu çözerek bir üst kademedeki uyum sorunu yaşamaz (Ö15).

Çocukların ilk sosyal ortamı olan aile sosyal, duygusal ve akademik gelişimle ilgili önem taşımaktadır. Daha sonra okul öncesi eğitimle bu ortama öğretmende katılır. Çocuğa okul ortamında ilk eğitim öğretim deneyimi kazandırır. Ayrıca okula uyum surecide bu kademedede başlar. Böylelikle çocuk hem sosyal hem bilişsel olarak donanımlı bir hale gelir. Okulöncesi eğitimini verimli bir şekilde tamamlamış çocuklar diğer kademeye donanımlı bir şekilde hazır olur ve uyum sağlaması daha kolay olur (Ö17)

Olumlu yönde etkilemekte olup öğrencilerin gelişimine katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin okula adapte olmalarını kolaylaştırmaktadır (Ö20).

Görüşmeye katılan öğretmenlerin okul öncesine devam eden çocuk eğitim ortamına daha fazla uyum sağlayacaklarını genel olarak belirttiklerini görmekteyiz. Unutkan (2003) tarafından yapılan bir araştırmaya göre okul öncesi eğitim alan çocukların almayan çocuklara göre, ilkokula daha uyum gösterdiklerini tespit etmiştir. Bir diğer başka çalışma İpek (2014) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların sosyal duygusal uyum düzeylerinde olumlu bir değişim sağladığını ortaya koymuştur. Yıldırım (2018) tarafından yapılan okul öncesi programı ile alakalı çalışmada okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların haksızlığa uğradığında hakkını savunma, başkalarının davranışlarından doğru ya da yanlış bulduklarını ifade etme, grup oyunlarında risk alma düzeylerinin iyileştiği görülmüştür. Yukarıda verilen cevaplar irdelendiğinde anlaşılacağı üzere okul öncesi eğitimi özellikle eğitimde fırsat eşitliğine hizmet ettiğini, okul öncesi öğrencilerin okul çatısı altında verilen eğitimlerin daha kalıcı ve verimli olduğunu söylenebilir.

Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 3. Okul öncesi eğitim, çocukların sosyalleşme süreçlerini etkileme durumu

	f
1 Sosyalleşmesini sağlar (Ö1, Ö2,Ö3,Ö4, Ö5, Ö6, Ö19)	7
2 Akran eğitimine olanak sağlar (Ö9,Ö10, Ö11,Ö12,Ö13, Ö14)	6
3Aidiyet duygusunu erken kazanmasına olanak sağlar (Ö20,Ö21, Ö23,25,26,)	5
4 Okul öncesi eğitim almayan öğrenciler uyumda zorlanır (Ö5, Ö15)	2

Görüşmeye katılan öğretmenlerin okul öncesi eğitim, çocukların sosyalleşme süreçlerine düzeyleri açısından değerlendirildiğinde tamamı okul öncesi eğitim alan öğrencilerin uyumuna olumlu etkiler sağladığını belirtmişlerdir.

Katılımcılara göre okul öncesi eğitim bu sosyalleşme sürecini olumlu yönde etkiler. Akranlarla yapılan etkileşime ve oyuna dayalı aktiviteler çocukların sosyalleşme sürecini desteklediğini vurgulamışlardır. Okul öncesi eğitim, çocukların sosyalleşme süreçlerine düzeylerine ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçışağıdaki gibidir.

Çocuğunun yaşlılarıyla bir arada bulunması, sen ve babası ile örülü dünyadan çıkıp hayata adım atması, arkadaşlık kavramını öğrenmesi gerekiyor. Dış dünyayla iletişim kurabilmesi ve kendi yaşlılarıyla beraber birey olduğunun farkında olabilmesi için okul öncesi eğitime devam etmesi çok önemli (Ö1).

Okul öncesi eğitim, çocukların sosyalleşme süreçlerini olumlu etkiler. Çocuklar küçük yaşlardan itibaren arkadaş ortamına girerek oryantasyon sürecini de olumlu bir şekilde atlatarak ileriye dönük başarılı adım/adımlar atar (Ö2).

Eğitim ortamında sosyalleşme son derece önemlidir (Ö3).

Olumlu etkilemektedir çünkü okul ortamı kalabalık bir ortam. Bu da çocukların sosyalleşmesi yönünde olumlu adımlar atmasını kolaylaştırır (Ö8).

Arkadaşlarına erken alışıyorlar. Akranlarını daha önce tanıdığı için isimlerini birbirlerinin biliyorlar. Daha sosyal oluyorlar (Ö11).

Çocuklar okul öncesi eğitimlerine devam ederek sosyal becerilerini, dil becerilerini ve anlama becerilerini geliştirirler. Okul öncesine giden bir çocuk, gitmeyen bir çocuğa göre daha akışkan konuşur (Ö12).

Evde kardeş sayılarının az olmasıyla birlikte çocuklar çok fazla televizyon izleyerek vakit geçiriyorlar. İlk etapta anaokulu çocuğun sosyalleşme ihtiyacını karşılıyor. Yaşlıları ile beraber olacağı bir mekân sağlıyor (Ö15).

Öğrenciler yaptıkları etkinlikler ve oynadıkları oyunlar sayesinde arkadaşları ile işbirliği yapar buda sosyalleşmelerini sağlamaktadır (Ö20).

Katılımcıların genel ifadelerine bakıldığında olumlu etkilerin olduğu noktasında birleşmişlerdir. Bronson (1985) tarafından yapılan benzer bir çalışmada anaokulu eğitimi alan çocukların sosyalleştiğini ve yaşlılarıyla iş birliği etkileşimlerde bulunma konusunda bu eğitimden yararlanmayan akranlarından daha başarılı olduklarını tespit etmişlerdir. Dinçer (1995) gerçekleştirdi çalışmada 5 yaş grubundaki çocuklar dâhil edilmiş ve sosyalleşme süreçlerinin etkisi incelenmiştir. Çalışma sonucunda eğitime tabi tutulan çocukların kişilerarası ilişkilere yönelik geliştirdikleri çözümlerin bariz bir şekilde arttığı saptanmıştır.

Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 4. Okul öncesi eğitim almanın öğrencilerin akademik başarılarını etkileme durumu

	f
1 Akademik başarıda olumlu etki sağlar (Ö1, Ö9)	2
2 Eğitim kademelerine geçişte uyum sağlar (Ö15, Ö11)	2
3 Hazırbulunuşluk seviyesi artar (Ö2, Ö12, Ö18, Ö19, Ö20)	6
4 Bilişsel becerilere olumlu yönde etki eder (Ö12, Ö14, Ö15)	3
5 Üretken olmasına katkı sağlar (Ö14, Ö15, Ö20, Ö16, Ö19)	5

Görüşme yapılan öğretmenler açısından ele alındığında okul öncesi eğitim alan öğrencilerin akademik başarılarına olumlu etki ettiği ifade edilmiştir. Okul öncesi yılları çocuğun soyut düşünme yetisinin henüz tam şekillenmediği ve bu nedenle yapılan tüm etkinliklerin somut bir biçimde çocuğun yaparak ve deneyerek öğrenmeyi gerçekleştirdiği yıllardır. “Bilişsel gelişim açısından ise, fiziksel ve sosyal çevresi ile ilgili yoğun bir bilgi birikimi oluşturmaya ve çevresinde gelişen olayları anlamaya başlaması anlamında çocuğun merak duygusunun kamçılar. Bu durumdan sorgulama yetisinin kazanması ve gelecekte

çocuğun akademik ve bilişsel anlamda akranlarına oranla bir adım daha ilerde olmasını sağlayabilir. Bulgulara ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçını aşağıdaki gibidir.

Nesneleri eşleştirme, sınıflandırma, gözlem yapma, soyut düşünmeyi sağlar. Bu tür becerilerde ileriki akademik başarısını etkiler (Ö1)

Okul öncesi eğitim alan öğrenciler akademik anlamda da önemli bir adım atmış olacaktır. Çünkü okul öncesi dönemde MESLEK belirleme dönemi olduğu için akademik başarılarını da olumlu etkiler (Ö2).

Okul öncesi eğitim de öğrenciler; paylaşmayı, düzenli olmayı, sorumluluk almayı, verilen görevi yerine getirme gibi duygulara sahip olmaktadır. Bu duygular öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkilemektedir (Ö3).

Okul öncesi eğitim öğrencilerin birçok duygusuna etki etmektedir. Bu da çocuğun zihin açısından gelişimine ve akademik başarılarını da yükselmesini sağlamaktadır (Ö8).

Kesinlik olumlu etkiliyor. Kalem tutma ve çizgi çalışması konusunda başarılı oluyorlar. Yazını güzel yazması ve defter düzeninde de etkili (Ö11).

Eğitim aile de başlar sözünü hepimiz bilmekteyiz. Aile eğitiminden sonra ilk akademik eğitim görme yeri okul öncesidir. Okul öncesine devam eden çocuk, eğitim kademelerine erken adım atmış olur (Ö12).

Okul öncesi eğitime devam eden öğrencilerin kazandığı beceri sayısı artmaktadır. Kazandığı beceri sayısı artacağı için ileriki eğitim hayatına olumlu etki yapacaktır. Bu da öğrencinin akademik başarısını artıracaktır (Ö15).

Okul öncesi eğitim, çocuğun gelişim süreçlerine olumlu katkılar sağlamaktadır. Eğitime erken yaşlarda okulöncesi eğitimle başlayan bireyler, gerek farklı eğitim kademelerindeki öğretimsel süreçlere, gerekse topluma daha iyi uyum sağlar. Bu bireylerin sosyal ve akademik becerilerinin, okul öncesi eğitimi almamış akranlarına göre daha da gelişmiştir. Erken yıllarda verilen kaliteli eğitimin, bireyin sosyal ve toplumsal yaşamda daha etkin ve üretken olmasına katkı sağlar (Ö16).

Katılımcılar ifadeleri değerlendirildiğinde okul öncesi eğitimini alan öğrenci ilkokula hazırbulunmuşluk seviyesi bakımından akranlarına göre daha avantajlı başladıklarını ifade etmektedirler. Öğrenci ilkokula başladığında okul öncesi eğitimini aldığı için özgüveni daha yüksek olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Öztürk (1995), okul öncesi eğitim alan birinci sınıf çocuklarının alıcı ve ifade edici dil düzeylerini karşılaştırdığı araştırmasında, okul öncesi eğitimini alan çocukların okul hayatı boyunca alıcı ve ifade edici dil düzeylerinin yükseldiğini bulmuştur. Anlıak (2004) çalışmasını farklı eğitim yaklaşımları uygulayan iki okul öncesi eğitim kurumunda 122 çocuk üzerinde gerçekleştirmiş, özel-okul öncesi eğitim kurumundaki eğitim 45 programlarının farklı eğitim yaklaşımlarıyla zenginleştirilmesinin çocukların problem çözme ve alternatif çözüm düşünme becerileri üzerinde etkili olduğu belirlemiştir.

Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 5. Okul öncesi eğitimin, dil gelişimini ve becerilerini etkileme durumu

	f
1 Dil gelişimini olumlu yönde etkiler (Ö1, Ö9, Ö10, Ö15, Ö18, Ö19)	6
2 Kelime dağarcıkları artar (Ö1, Ö2, Ö3, Ö8, Ö7, Ö13)	6
3 Dilin kurallara uygun kullanımını sağlar (Ö2, Ö12, Ö18)	3
4 Özgüvene etkisi olur (Ö4, Ö15, Ö20, Ö11, Ö5)	5

Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi dönemdeki dil gelişimi, okuma yeteneğinin temelini oluşturmakta, kelime dağarcığı ve dilin kurullarına uyma yönünde başarısı ile direkt olumlu yönde ilişkilendirilmektedir. Okul öncesi eğitim, dil gelişimini ve becerilerine ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçı aşağıdaki gibidir; *Çocuğun okul öncesi eğitimde kendini ifade edebilecek oyunlar oynayarak, şiir ve hikâye okuyup anlatarak dil gelişimini sağlıklı bir şekilde tamamlar. Dili yaşayarak, konuşarak, dinleyerek, etkileşimde bulunarak kullanma imkânına sahip olur(Ö1).*

Okul öncesi eğitim almış öğrenciler sosyalleşme sürecini başarılı bir şekilde atlattırsa ki bu gelişim aynı zamanda dil gelişimini bunun paralelinde farklı becerilerini de pozitif yönde etkiler(Ö2).

Evde yalnız kalan öğrenci ile okul ortamında arkadaşlarıyla zaman geçiren çocuklar arasında dil gelişimi açısından önemli farklar bulunmaktadır. Okul ortamında bulunan öğrenci arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle etkileşimde bulunarak dil becerilerini daha fazla geliştirmektedirler (Ö3).

Çocuğun kalabalık bir ortam içinde olması ve erken yaşta destek eğitimi almasından dolayı dil gelişimi olumlu yönde etkilenmektedir (Ö8).

Ana sınıfında birçok nesnenin ismini, birbiriyle oyun oynarken sohbetleri, sayılar gibi birçok şey öğreniyorlar. Özellikle köy okullarında Türkçeyi erken öğreniyorlar (Ö11).

Bir çocuğun dil gelişimini artırmak için bulunduğu ortamda kişi sayısını artırmak gerekmektedir. Bu durumun gerçekleşmesi zaten okul öncesi eğitim ortamında bulunmaktadır. Çocuk akranlarıyla daha fazla etkileşimde bulunarak dil gelişimini olumlu yönde geliştirmektedir (Ö12).

Okul öncesi eğitim gerek akademik gerekse sosyal açıdan çocuğun gelişimine büyük bir katkı sağlar sosyal ve bilişsel yönden gelişen çocuk kendini ifade etme becerisi olan dil gelişimini de kazanmış olur. Böylece çocuk kendini güzelce ifade eder bildiklerini de akıcı bir şekilde karşındakine söyler (Ö16).

Okul öncesi eğitimi alan öğrenci dil gelişimi ve becerileri bakımından avantajlıdır, arkadaşları ile etkinlik yaptığı ve daha fazla oyun oynadığı için kendini daha rahat ifade eder, daha konuşkan olur. Fiziksel, zihinsel ve psikomotor becerileri daha da gelişmiş olur (Ö20).

Katılımcılar okul öncesi eğitim sürecinde öğrencilerin gerek etkinlikler gerekse diğer husuların etkisiyle dil gelişimlerine olumlu etkilerinin olduğunu ifade etmektedirler. Benzer bir çalışma yapan Ardila ve Rosselli, (2005) çocukların dil gelişimlerinde okul öncesi eğitime gitmenin etkili olduğunu ve aynı zamanda anne-babanın okul öncesi eğitime karşı tavrının olumlu olması çocuğun dil gelişimine katkılarının olduğunu vurgulanmaktadır. Dereli

(2008) tarafından 6 yaş grubu 81 öğrenci ile gerçekleştirilen araştırmada çocuklar için sosyal beceri eğitim programının etkisi inceleme konusu yapılmıştır. Çalışma sonucunda çocukların sosyal problem çözme ve duyguları anlama becerilerinde iyileşme görüldüğü ve bununda dolaylı olarak dil gelişimine etki ettiğini belirtilmiştir.

Altıncı Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 6. Okul öncesi eğitimin, öğrenciler arasında öz güven ve öz yeterlik algı ve davranışlarına etkisi

	f
1 Öz güveni artar (Ö1, Ö2, Ö3, Ö8, Ö9, Ö19,)	6
2 Öz yeterlilik duygusunu artmasını sağlar (Ö5, Ö6, Ö7, Ö8,)	4
3 Psiko motor gelişimini sağlar (Ö3, Ö12, Ö18)	3
4 Okula uyumu daha hızlı ve olumlu olur (Ö2, Ö3, Ö4, Ö5)	4
5 Bağımsızlık duygusu gelişmesini sağlar (Ö14, Ö15, Ö20,)	3

Öğretmenlerin görüşlerine göre okul öncesi eğitim, öğrenciler arasında öz güven ve öz yeterlik algı ve davranışlarına dair olumlu etkilerin olduğu görülmektedir. Bulgulara ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçışağıdaki gibidir.

Okul öncesi eğitim alan çocuklar kendi başına yemek yemeyi, dişlerini fırçalamayı, oyuncakları ile oynadıktan sonra onları yerine koymayı, saatinde uyumayı ve daha birçok öz bakım gerektiren davranışları öğrenirler. Bu da onlara öz güven kazandırır (Ö1).

Okul öncesi eğitim, öğrenciler arasında öz güven ve öz yeterlilik davranışlarını eğitimin veriliş ve algılayışı yönde çeşitli varyantlar sağlar. Öncelikle okul öncesi bir öğrencinin arkadaş ortamında öz güven duygusu sağlanmalıdır. Çocuk özgür bırakılmalı, kendini rahat ifade edilmesi sağlanmalı. Bu ortam sağlatıldığı zaman da çocuk kendince öz yeterliliğinin sağlamış olacaktır (Ö2).

Okul öncesi eğitimde öğretmen, öğrencilere sorumluluk vermektedir. Öğrenciler bu görevleri ve sorumlulukları yerine getirerek öz güvenlerini geliştirirler. Çocuklar bir etkinliği yapabildiklerini görünce öz yeterlilikleri de gelişmektedir (Ö3).

Çocuklarda birçok etkinliği beraber yapma birçok oyunu beraber oynama ve eğitmeni destekleyici eğitimleri sayesinde özgüven ve özyeterlilik davranışları pozitif yönde etkilenmektedir (Ö8).

Okul öncesi eğitimin başlıca amaçlarından biri de öğrencinin psiko motor gelişimini artırmaktır. Psiko motor gelişimi artan birey kendine olan öz güveni ve özyeterlilik duygusu gelişmektedir (Ö12).

Okul öncesi dönemde okulda yapılan etkinlikler ve bu etkinlikler sonucunda öğretmen tarafından verilen pekiştiricilerle birlikte çocuğun kendine olan öz güveni artmaktadır. Öz güveni artan bir çocuğun da öz yeterlik algısı gelişmektedir (Ö15).

Okul öncesi eğitimini tamamlamış bir çocuk bu eğitimi almamış olan yaşlıtlarına göre öz güven ve yeterlilik açısından daha gelişmiştir. Öz yeterlilik algısı yüksek olan çocuklar,

bilgilerine, becerilerine ve yeteneklerine dolayısıyla üstlendikleri rollere ve bu rollerin gereği olarak görevlerini yerine getirme konusunda kapasitelerine daha çok güvenirler (Ö16).

Okul öncesi eğitim alan öğrenciler öz güven ve öz yeterlilik algısı gelişir, ilkokula başladığında kendini yabancı bir ortamda hissetmez, okula uyumu daha hızlı ve olumlu olur (Ö20).

Katılımcılar özgüven algılarının geliştiği noktasında birleştikleri görülmektedir.. Genel olarak bakıldığında okul öncesi eğitimde öğrenciler gün içerisinde dans, müzik, drama, çeşitli oyunlar gibi birçok etkinliğe katılmaları kendilerini davranış olarak daha iyi ifade ederler bu durumun haliyle çocuğun öz güvenine etki etmektedir. Oyun temelli etkinlikler çocukların sosyalleşmesini, kendilerini ifade etme yetisi kazanmalarını sağlar. Bu da özgüvenli bireyler olmalarına olumlu yönde katkılar sağlamaktadır. Duran (2014) tarafından gerçekleştirilen çalışmada okul öncesi eğitim alan çocuklara liderlik programı uygulanmıştır. Çalışma sonucunda çocukların temel liderlik kavramları, kendini ve başkalarını tanıma, grup çalışması ve iş birliği, iletişim ve özgüven algıları boyutlarında gelişim gösterdikleri saptanmıştır. Bu sonuç çalışmanın sonucuyla örtüşmektedir.

Yedinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 7. Okul öncesi eğitim alan ve okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin okuldaki durumları ile ilgili görüşleri

	F
1 Öz güven ve öz denetimini sağlar (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5)	4
2 Okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin okula uyum sağlamada zorlanır (Ö1, Ö5, Ö8)	3
3 Sosyal mesafenin korunması (Ö3, Ö17)	2
4 Sorumluluk bilincini geliştirir (Ö2, Ö3, Ö4, Ö5)	4
5 Okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin başaramama durumunda okula karşı fobi oluşabilir (Ö2, Ö7, Ö20,)	3

Öğretmenler okul öncesi eğitim alan ve okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin okuldaki durumlarında genel olarak öz güven ve öz denetiminde olumlu etkiler olduğunu belirtmişlerdir. Bulgulara ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçını aşağıdaki gibidir.

Okul öncesi eğitime devam eden öğrenciler daha başarılıdır. Okul, öğretmen ve arkadaşlarıyla olan uyumları daha iyidir. Öğrenmeyi daha çok isterler. Daha çok düzenli olurlar (Ö1).

Okul öncesi eğitim alan öğrenciler okulda gerekli öz güven ve öz denetimini sağlarken, okul öncesi eğitimini alamayan çocuklar ise öz güven yetersizliği, içe kapanık gibi davranışlar sergiler (Ö2).

Okul öncesi eğitimi alan öğrenci almayana göre daha başarılıdır. Eğitim ortamına olan uyumu daha fazladır. Öğrenme isteği daha fazladır. Yeni şeyler keşfetmeyi ister ve keşfettikçe buldukları hoşuna gideceğinden araştırma kimliği daha fazla gelişecektir (Ö3).

Okul öncesi eğitime devam eden öğrenci sürekli çalışma isteği duyar. Sorumluluklarının farkındadır ve ne yapması gerektiğini bilir. Arkadaşlarıyla olan sosyal ilişkileri iyidir. Kendisinin ne yapabileceğinin farkındadır (Ö5)

Okul öncesi eğitim alan öğrenciler okul öncesi eğitim almayanlara göre daha özgüvenli ve özyeterlilik daha fazla hayat görüşü ve tecrübesi daha erken oluşmaktadır (Ö8).

Okul öncesi eğitim alan öğrenciler okul öncesi eğitim almayan akranlarına göre daha başarılı, sorumluluk alan, ön bilgiye sahip, dil becerileri gelişmiş, okula hızlı uyum sağlayan ve sosyal çevreye çabuk alışan öğrenciler oluyor. Okul öncesi eğitim almayanlar da ise durum tam tersi(Ö11).

Okul öncesi eğitimi alan öğrencinin sosyal becerileri, dil gelişimi, psiko motor becerileri gelişeceği için diğer arkadaşlarına göre okuldaki öz güveni ve öz yeterlilik duygusu daha fazla gelişmiş olacaktır. Bu becerilerin gelişmiş olmasından dolayı da eğitimdeki başarıları artmış olacaktır (Ö12).

Okul öncesi eğitim, sosyalleşmek için ideal bir ortam sağlamanın yanında çocuklara paylaşımı, birlikte çalışmayı, kendi sırasını beklemeyi öğretir. Böylece ileride bilgisine diğer insanların bilgilerini ekleyerek grup çalışmalarında başarılı olma şansı artar (Ö15).

Bana göre okul öncesi eğitimi alan çocukların kavram gelişiminin ve eşleştirme, sıralama, gruplama gibi bilişsel becerilerinin, almayan çocuklara oranla daha ileri düzeydedir (Ö17).

Okul öncesi eğitimi almış öğrencinin kendine güveni yüksektir, başarıma duygusu ile hareket etmekte. Fiziksel, zihinsel ve psiko-motor becerileri daha da gelişmiştir. Öz güven ve öz yeterlilik algısı yüksektir. Okul öncesi eğitimini almamış öğrencinin hazırbulunuşluk seviyesi düşük olup ilkokula bir sıfır yenik başlar (Ö20).

Katılımcılar çocukların ilköğretim eğitimine başlamadan önce okul öncesi eğitimi alması son derece yararlı olacağını vurgulamaktadırlar. Unutkan (2003) yaptığı çalışmada okul öncesi eğitim alan çocukların almayan çocuklara göre, ilköğretime çok daha hazır başladıklarını tespit etmiştir. Yine paralel bir çalışmayı Çelenk'in (2003) yaptığı çalışma sonucunda okul öncesi eğitim, çocukları doğrudan ve dolaylı yollardan eğittikleri için, okulda öğretmen tarafından kazandırılacak olumlu bir davranış çocuğun tüm eğitim hayatına etki ettiğini belirtmiştir.

Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 8. Okul öncesi almış ve almamış öğrenciler arasındaki farklara ilişkin görüşler

	f
1 Bütünsel gelişimini destekler (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5)	5
2 Donanımlı olmasını sağlar (Ö1, Ö5,Ö13)	3
3 Duyuşsal ve psikomotor becerilerinin gelişimini sağlar (Ö3, Ö5)	2
4 Okul öncesi eğitimi alan öğrenciler ön bilgiye sahip, dil becerileri gelişmiş, okula hızlı uyum sağlayan ve sosyal çevreye çabuk alışır (Ö2, Ö3,Ö4, Ö,5)	4

5 Okul öncesi eğitimi almayan öğrenci pasif kalır. Okula uyum sürecinde zorluklar yaşar (Ö4)

1

Öğretmenlerin okul öncesi almış ve almamış öğrenciler arasındaki farklara ilişkin tabloda görülmektedir. Bulgulara ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçı aşağıdaki gibidir.

Sınıf içinde yapılan etkinlikler, arkadaşlarıyla olan uyum sorununun giderilmesi, bilişsel ve psikomotor becerilerinin gelişmesi sebebiyle çocuklar arasında önemli farklar oluşmaktadır (Ö1).

Okul öncesi eğitim alan öğrenciler gerekli alt yapı ile donanımlı bir şekilde pozitif anlamda ilerleme kaydedecektir. Okul öncesi eğitim almayan öğrenciler ise ailenin onu yetiştirme boyutu önemli olacaktır. İlkinde de yani okul öncesi eğitim alan çocukların ailede eğitimi önemlidir. Âma okul öncesi eğitimini almamış öğrenciler oryantasyon sürecini ve öz güven, öz yeterlilik gibi davranışları sergilemede noksanlık yaşayacağından olumsuz yönde etkileyecektir (Ö2).

Okul öncesi eğitimi alan öğrenciler daha fazla sosyal olurlar. Bir işi yapabilme isteği daha fazladır. Karşısına çıkan engelleri aşmakta daha azimli olurlar. Kendilerini ifade etme özellikleri daha iyidir (Ö3).

Okul öncesi eğitim öğrencinin sahip olması gereken tüm davranışları, kişilik yapılarını, tutumlarını öğrenciye kazandıran bir kademedir. Çocuklar okul öncesi eğitime devam ederek bu özelliklere sahip olup daha başarılı olurlar (Ö5).

Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okul öncesi eğitim almayan öğrenciler göre zihinsel, duygusal, psikomotor, özbakım, Türkçe, matematik, sosyal bakım duygusal yönü ve hayal dünyası erken yaşlarda ve olumlu bir şekilde gelişmektedir (Ö8).

Günlük hayatta bazı insanların bazı konularda ön plana çıkma sebepleri aslında yaşanmışlıktır. Okul öncesi eğitim de öğrencilere tecrübe kazandırmaktadır. Tecrübesi olan kişi her zaman bir adım önde olacaktır (Ö12).

Çocukların sosyal, fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişiminde profesyonel öğretmenlerin gözetiminde olması; onlara hayat boyu kolaylık sağlar. Okul öncesi eğitimi, müfredatındaki oyunlar, aktiviteler ve programlar aracılığıyla çocukların bütünsel gelişimini destekler ve etkin öğrenciler olmaları yolunda teşvik eder (Ö15).

Okul öncesi eğitimi almış bir birey akademik sosyal ve bilişsel yönden geliştiği için öz güven sahibi olarak kendini ifade edebilecek seviyededir. Lakin bu eğitimi tamamlamamış birey gerek içe kapanık gerekse kendini ifade edememe yüzünden geride kalmaktadır. Bu onun diğer kademelerdeki bilişsel becerilerini de etkilemektedir. Bu etkiler göz önünde bulundurularak bireylerde farklar oluşmaktadır (Ö17).

Okul öncesi eğitimi almış öğrenci yaptığı etkinliklerle, oynadığı oyunlarla tüm gelişim alanları ve becerileri gelişmiştir. Okul öncesi eğitimi almayan öğrenci biraz daha pasif kalır. Okula uyum sürecinde zorluklar yaşar (Ö20).

Katılımcılar okul öncesi eğitim kurumuna giden öğrencilerin her açıdan olumlu etkiler gördüğünü ifade etmektedirler. Benzer bir çalışma Ayhan ve Aral (2007) yılında çocukların okul olgunluğu açısından değerlendirilmeleri çocuğun formal eğitime başlamadan önce

eksiklerinin belirlenmesini sağlayarak çeşitli alanlarda desteklenmesine imkân sağlayacağı saptanmıştır. Oğuz (2012) tarafından okul öncesi eğitim gören 42 çocuk ile gerçekleştirilen çalışmada proje yaklaşımına dayalı eğitimin etkileri inceleme konusu yapılmıştır. Çalışma sonunda eğitim programına dâhil olan çocukların problem çözme becerilerinin iyileştiği görülmüştür. Bu sonuç çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Görüşmeye katılan öğretmenlerin okul öncesine devam eden çocuk eğitim ortamına daha fazla uyum sağlayacaklarını genel olarak belirttiklerini görmekteyiz. Aynı zamanda okul öncesi eğitimde olumlu etkilerin olduğu noktasında birleşmişlerdir. Katılımcılar okul eğitimi almayan öğrenci birinci sınıfta kalem tutmaya, çizgi çizmeye çalışırken, eğitim alan öğrenci harfleri yazmaya ve okumaya geçmekte zorlanacağı belirtmişlerdir. Katılımcılar okul öncesi eğitim alma öğrencilerin akademik başarılarını ne yönde etkilediği sorusuna; okul öncesi eğitimi alan öğrenci ilkokula hazırbulunuşluk seviyesi bakımından akranlarına göre daha avantajlı başladıklarını ifade etmektedirler. Öğrenci ilkokula başladığında okul öncesi eğitimi aldığı için özgüveni daha yüksek olduğu saptanmıştır. Okul öncesi eğitim, dil gelişimini ve becerilerini sorusunda ise öğretmenler okul öncesi eğitim sürecinde öğrencilerin gerek etkinlikler gerekse diğer hususların etkisiyle dil gelişimlerine olumlu etkilerinin olduğunu ifade etmektedirler. Okul öncesi eğitim, öğrenciler arasında öz güven ve öz yeterlik algı ve davranışlarını sorusunda okul öncesi okuyan öğrencilerin öz güvenini artırırken başarısını da doğrudan olumlu bir şekilde etkilediğini genel olarak ifade etmektedirler. Son olarak katılımcılar okul öncesi eğitim kurumuna giden öğrencilerin her açıdan olumlu etkiler gördüğünü ifade etmektedirler.

Öneriler

1. Görüşmeye katılan öğretmenlerin tamamı okul öncesi eğitim almanın, öğrencilerin uyum süreçlerini ve düzeylerini olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler uyum süreçlerinde sorun yaşadıkları tahmin edilmektedir. İmkân ve fırsat eşitliği bakımından değerlendirildiğinde okul öncesi çağında bulunan bütün çocukların bu eğitimden yararlandırılması için önlemler alınmalıdır.

2. Görüşmeye katılan öğretmenlerin okul öncesine devam eden çocuk eğitim ortamına daha fazla uyum sağlayacaklarını genel olarak belirttikleri görülmektedir. Uyum sürecini kolaylaştırmak adına okul idarecileri ve öğretmenlerin veli işbirliğine esas alarak görüşmeler yapılabilir.

3. Görüşme yapılan öğretmenler açısından ele alındığında okul öncesi eğitim alan öğrencilerin akademik başarılarına olumlu etki ettiği ifade edilmiştir. Okul öncesi eğitimin bu olumlu etkisi daha fazla çocukta görülmesi adına okul öncesi eğitim ile alakalı veli bilgilendirme tanıtımları yapılabilir.

4. Okul öncesi eğitimi almamış çocukların olduğu yerlerde okul öncesi eğitime ağırlık verilmelidir. Özellikle kırsal bölgelerde köy okullarında eğitim- öğretim müfredatı, fiziki şartlar, donanım gibi belli başlıkların iyileştirilmesi için gereken çalışmalara ağırlık verilmeli böylece bölgesel farklılıklardan oluşan nedenler en aza indirilebilir.

KAYNAKLAR

Anlıak, Ş. (2004). Okul öncesi dönemde çocuğun yaşamında baba ve erkek öğretmenin rolü ve önemi. *Ege eğitim dergisi*, 25-33.

Ardıç Ünüvar, Ü. (2011). *Okul öncesi eğitimde kalitenin geliştirilmesine ilişkin idareci, öğretmen ve veli görüşleri*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Ardila, A. ve Rosselli, M. (2005). Development of language, memory and visuospatial abilities in 5- to 12-year-old children using a neuropsychological battery. *Developmental Neuropsychology*, 10, 97-120.
- Ayhan, A. ve Aral, N. (2007). Bracken temel kavram ölçeği-gözden geçirilmiş formunun altı yaş çocukları için uyarılma çalışması. *Hacettepe Üniversitesi eğitim fakültesi dergisi*, 32, 42-51.
- Başal, H. (2008). *Okul öncesi eğitimin ilke ve yöntemleri*, İstanbul: Morpa Yayınları.
- Bronson, N. T. (1985). *Early childhood and curriculum*. New York.
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının önkoşulu: *Okul-aile dayanışması*. <http://www.ilkogretim-Online.org.tr>, 28(1)-34.
- Çetinkaya, C. (2006). *Türkiye’de okul öncesi eğitiminin tarihsel gelişimi ve bugünkü durumu*. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dinçer, Ç. (1995). *Anaokuluna devam eden 5 yaş grubu çocuklarına kişiler arası problem çözme becerilerinin kazandırılmasında eğitimin etkisinin incelenmesi*. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.
- Duran, A. (2014). *Okul öncesi çağı çocuklarında liderlik eğitimi*. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Güler, M. ve Çapri, B. (2019). Öğretmenlerin okul öncesi rehberlik programına ilişkin görüşleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 9(2), 523-546.
- İpek, E. (2014). Beş yaş çocuklarına verilen değerler eğitimi programının sosyal duygusal uyum düzeylerine etkisinin incelenmesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Kardeş, S. (2014). *Okul öncesi eğitim kurumu yönetici ve öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin rollerine ilişkin algılarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Niron, G (2010). *Avrupa Birliği ülkeleriyle uyumlu bir okul öncesi eğitim model önerisinin benimsenme durumu ve uygulanabilirliği*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Oğuz, V. (2012). Proje yaklaşımının anasınıfına devam eden çocukların problem çözme becerilerine etkisinin incelenmesi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Oğuzkan, Ş. ve Oral, G. (1997). *Okul öncesi eğitim*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Öztürk, H. (1995). *Okul öncesi eğitim kurumlarına giden ve gitmeyen ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin alıcı ve ifade edici dil düzeyleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sönmez, S. ve Seyhan, G. B. (2016). MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının sağlık kavramı açısından incelenmesi. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(1), 146-174.

- Unutkan, Ö. P. (2003). *İlköğretime hazır oluş ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yavuzer, H. (2011). *Doğum öncesinden ergenlik sonuna çocuk psikolojisi*, İstanbul: Remzi Kitapçılık.
- Yıldırım, A. (2018). *6 Yaş okul öncesi çocuklarına yönelik cesaret temelli değerler eğitimi uygulamalarının etkililiği*, Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yuvacı, Z. ve Dağlıoğlu, H. E. (2018). Okul öncesi eğitim alan çocukların ve buldukları sınıf ortamının yaratıcılık düzeyleri arasındaki ilişkisinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 234-256.